

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 421

van **ELISABETH MEULEMAN**

datum: 13 september 2022

aan **JAN JAMBON**

MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN, CULTUUR, DIGITALISERING EN FACILITAIR MANAGEMENT

Vrijetijdsparticipatie - UiTPAS

Statistiek Vlaanderen publiceerde onlangs de cijfers voor vrijetijdsparticipatie in Vlaanderen. Die cijfers moeten met een korrel zout genomen worden, aangezien men zich voor de rapportage beperkte tot activiteiten ingegeven in de UiT-databank. Hoewel de UiT-databank ook activiteiten bevat uit gemeenten die geen deel uitmaken van het UiTPAS-netwerk, is het toch opvallend - en niet onlogisch - dat de gemeenten die werken met een UiTPAS, meer geregistreerde activiteiten hebben dan gemeenten en regio's waar men geen gebruikmaakt van de UiTPAS. Meer dan honderd gemeenten sloten zich al aan bij het UiTPAS-netwerk, maar op een totaal van driehonderd Vlaamse steden en gemeenten is dat niet eens de helft.

1. Hoeveel gemeenten sloten zich bij UiTPAS aan sinds de start van het netwerk? Hoeveel gemeenten en steden deden dat tot nu toe niet, en wat zijn de redenen daarvoor? Wat zal de minister ondernemen opdat de UiTPAS in zo veel mogelijk Vlaamse gemeenten zal worden aangeboden?
2. Sommige gemeenten organiseren zich in een UiTPAS-regio.
Over hoeveel regio's gaat het, en hoe verhoudt zich dit tot de administratieve regiovorming binnen Vlaanderen? Welke problemen verwacht de minister en welke oplossingen zal hij aanreiken?
3.
 - a) Hoeveel UiTPAS-houders zijn er momenteel in Vlaanderen? Graag een rapportage per UiTPAS-regio en per gemeente, opgesplitst in Belfiuscluster.
 - b) Hoeveel van deze UiTPAS-houders hebben recht op het kansentarief? Opnieuw graag de cijfers per gemeente per UiTPAS-regio en per gemeente, opgesplitst in Belfiuscluster.
4. Op hoeveel locaties in Vlaanderen kan men gebruikmaken van de UiTPAS en het kansentarief? Graag een opdeling per UiTPAS-regio en per gemeente, opgesplitst in Belfiuscluster en met onderscheid tussen type aanbieder (bibliotheek, cultuurcentrum, sport en sportclubs, jeugdverenigingen, deeltijds kunstonderwijs, musea, vormingen).
5. Heeft de minister zicht op welke gemeenten buiten het UiTPAS-netwerk een kansentarief aanbieden? Zo ja, over hoeveel gemeenten en welke formules gaat het?
6. Sinds het voorjaar van 2021 werd het UiTX-label in het leven geroepen, een label dat focust op cultuuraanbod voor jongeren tussen 16 en 26 jaar.
Hoe evalueert de minister dit initiatief na één jaar? Heeft het label de nodige aandacht en wordt het voldoende gebruikt? Hoeveel activiteiten kregen tot nu toe het UiTX-

label? Graag opnieuw een opdeling per UiTPAS-regio en per gemeente, opgesplitst in Belfiuscluster en met onderscheid tussen type aanbieder.

7. In het voorjaar van 2022 werd aan gemeenten en steden gevraagd de Vrijtijdsmonitor opnieuw aan te vullen.

Wanneer zullen de resultaten daarvan beschikbaar zijn? Hebben alle gemeenten hun data correct en volledig aangevuld? Zo niet, welke gemeenten, en welke informatie ontbreekt er?

JAN JAMBON

MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN, CULTUUR, DIGITALISERING EN FACILITAIR MANAGEMENT

ANTWOORD

op vraag nr. 421 van 13 september 2022

van **ELISABETH MEULEMAN**

1. UiTPAS bestaat sinds 2012. Na de start met 4 gemeenten (Aalst, Erpe-Mere, Haaltert, Lede) zagen we een gestage groei met een vertraging in 2018-2019 door de lokale verkiezingen. Eind 2019 waren er 44 gemeenten die UiTPAS aanboden. Het aantal gemeenten die UiTPAS sindsdien aanbieden, is meer dan verdubbeld. Op dit moment zijn er 102 gemeenten aangesloten bij UiTPAS. Daarnaast zijn er 33 gemeenten in opstart. Hierdoor zullen eind april 2023 135 gemeenten UiTPAS aanbieden, goed voor 45 procent van alle Vlaamse gemeenten. Verwacht wordt dat in 2024 de helft van de Vlaamse gemeenten wordt bereikt. Door de lokale verkiezingen op 13 oktober 2024 verwacht publiek vzw wel dat de groei van UiTPAS in 2024 tot eind 2025 zal vertragen.

De meest voorkomende redenen waarom gemeenten (nog) niet gestart zijn met UiTPAS zijn:

- Sommige gemeenten hebben reeds een bestaand systeem waarmee mensen in armoede korting krijgen op vrijetijdsactiviteiten. Enkele voorbeelden van bestaande vrijetijdspassen zijn A-kaart in Antwerpen, de Beleefpas (Linter, Glabbeek, Bekkevoort, Geetbets, Kortenaken, Zoutleeuw), vrijetijdspassen in Izegem, Roeselare, Arendonk, Willebroek, Malle, Gistel, Geraardsbergen, Leopoldsburg, Herentals (wordt UiTPAS) en Geel (wordt UiTPAS). Verschillende gemeenten die nu werken met UiTPAS hadden ook een bestand kortingssysteem maar hebben dit omgevormd. De omvorming brengt werk met zich mee, wat een lokale beleidskeuze is.

Aanpak Vlaanderen: kortingssystemen voor mensen in armoede worden veelal gevormd in lokale netwerken vrijetijdsparticipatie. Demos vzw (ondersteuning lokale netwerken vrijetijdsparticipatie) en publiek vzw (ondersteuning UiTPAS) hebben een afsprakennota waarbij ze maximale synergie tussen UiTPAS en de lokale netwerken vrijetijdsparticipatie initiëren.

- Fusiegesprekken tussen gemeenten zorgen voor een tijdelijke rem op de groei.
- UiTPAS wordt uitgerold in regio's waarbij afstemming en afspraken nodig zijn. Het Bovenlokaal Cultuurdecreet vormt hiervoor een goed kader waarbij we zien dat UiTPAS zijn ingang krijgt in bijna alle bestaande intergemeentelijke samenwerkingsverbanden (IGS). Er is wel een uitdaging voor gemeenten die niet tot een dergelijke IGS behoren. Zij kunnen via het decreet een projectsubsidie ontvangen, maar we zien dat in de praktijk dergelijke projectaanvragen op inhoudelijke gronden de beoordelingscommissie weinig overtuigen.

Aanpak: OP/TIL (steunpunt bovenlokale cultuurwerking) en publiek (ondersteuning UiTPAS) hebben een afsprakennota waarbij ze maximale synergie beogen tussen UiTPAS en regionale samenwerkingen. Enkele voorbeelden: publiek verwijst lokale besturen met vragen over intergemeentelijke samenwerkingen richting OP/TIL, samen organiseerden ze een infosessie over UiTPAS voor de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden binnen het decreet Bovenlokale Cultuurwerking, advies rond projectsubsidies. Daarnaast is er op www.uitpaspartner.be een uitgebreid dossier rond regionale aansluiting.

- Gemeenten die starten met UiTPAS kiezen ervoor om actief in te zetten op vrijetijdsparticipatie wat extra werk & middelen betekent.

Aanpak: publiek vzw biedt inzicht in de taken verbonden aan UiTPAS en maakt een financiële inschatting met lokale besturen die willen starten met UiTPAS.

In bijlage 1 vindt u een overzicht van alle aangesloten Vlaamse gemeenten bij UiTPAS, opgedeeld per provincie, referentieregio en jaar dat ze gestart zijn. Daarbij vindt u ook een overzicht van alle geplande opstarten van oktober 2022 tot en met april 2023.

2. UiTPAS bestaat uit 30 regio's (overzicht in bijlage 1). 19 van deze bestaan uit meerdere gemeenten. De andere 11 hebben de ambitie om in de toekomst uit te breiden met omliggende gemeenten.

UiTPAS is op dit moment in alle referentieregio's met minstens 1 gemeente aanwezig. De uitrol van UiTPAS wordt volledig afgestemd op de administratieve regiovorming. De UiTPAS-regio's zullen moeten samenvallen met de regio's zoals bepaald in het Regiodecreet dat in het Vlaams Parlement in behandeling is – tweede principiële goedkeuring door de Vlaamse Regering van het voorontwerp van decreet op 8 juli 2022. Daarom zullen 4 gemeenten tegen 1 januari 2025 moeten veranderen om binnenin de Vlaamse regiovorming te passen. Het gaat concreet over:

- Wetteren en Laarne: nu UiTPAS Dender: naar Regio Gent
- Wielsbeke: nu UiTPAS Zuidwest: naar Regio Midwest
- Zwijndrecht: UiTPAS Reynaert: naar Regio Antwerpen.

De betrokken gemeenten zijn op de hoogte. Publiek vzw en OP/TIL vzw begeleiden - conform hun beheersovereenkomst met de Vlaamse overheid - de lokale besturen in deze.

Nieuwe gemeenten die van start gaan met UiTPAS zullen enkel kunnen starten binnen de contouren van het Regiodecreet.

3. a) Op dit moment zijn er 357.061 UiTPAS-houders (status 3/10/2022). Hiermee ligt publiek vzw op schema om de doelstelling van de beheersovereenkomst met de Vlaamse overheid (360.000 pashouders eind 2022) te realiseren. Voor het overzicht per regio en woonplaats van de pashouder verwijs ik u naar bijlage 2. Een opdeling per Belfiusnummer is er niet.

U zult merken dat er binnen een UiTPASregio ook vaak pashouders zijn die niet wonen in de betreffende UiTPASregio.

- b) Er zijn 186.192 UiTPASsen aan kansentarief uitgereikt, waarvan er op dit moment 135.839 geldig zijn (status 3/10/2022). Hiermee heeft publiek vzw de doelstelling van de beheersovereenkomst met de Vlaamse overheid reeds gehaald (175.000 UiTPASsen aan kansentarief uitgereikt eind 2022).

4. Een deel van de organisatoren organiseren activiteiten op verschillende locaties. In het overzicht (zie bijlage 3) vindt u het aantal organisatoren die werken met UiTPAS per UiTPASregio, geordend op hun adres (gemeente) en type. In het totaal zijn er 4054 organisatoren. Daarvan zijn sommige actief in verschillende regio's. Als je deze ontdebelt, zijn er nu 3911 organisatoren. Ook hier heeft publiek vzw de doelstelling binnen de beheersovereenkomst met de Vlaamse overheid gehaald (3500 organisatoren eind 2022).

5. Het beste overzicht van de gangbare systemen vindt u bij Demos vzw en de lokale netwerken vrijetijdsparticipatie.

In Vlaanderen zijn er verschillende gemeenten die een eigen systeem hanteren.

We stellen vast dat er steeds meer onder hen overschakelen naar UitPAS. Die eigen systemen zijn meestal vrijetijdspassen die korting geven aan mensen in armoede. Enkele voorbeelden zijn de Beleefpas (Linter, Glabbeek, Bekkevoort, Geetbets, Kortenaken, Zoutleeuw) en de vrijetijdspassen in Izegem, Roeselare, Arendonk, Willebroek, Malle, Gistel, Geraardsbergen, Leopoldburg, Herentals en Geel. Afhankelijk van gemeente tot gemeente zijn er verschillen. Dat kan gaan over de afbakening van de doelgroep, een selectiever aanbod, gratis versus korting, voor- of nafinanciering. Het grote verschil met UiTPAS is vaak dat deze passen exclusief zijn voor mensen in armoede waardoor er een kans op stigma bestaat. Een ander systeem dat door verschillende gemeenten wordt gehanteerd, is werken met bonnen of cheques die personen in armoede kunnen inzetten. Een voorbeeld daarvan is de stad Brugge, waar ze werken met Sport AXI-bonnen en Jeugd AXI-bonnen. Deze zullen in Brugge gecombineerd worden met de UiTPAS. In Antwerpen heb je met A-kaart een systeem dat gestoeld is op dezelfde principes als UiTPAS. A-kaart en UiTPAS kunnen wel niet samenwerken.

6. Het UiTX-label staat voor 'cultuur avontuur' dat doorgaans door 16- tot 26-jarigen gemaakt wordt. UiTX wordt gecreëerd voor en door jongeren en geeft verrassende ideeën voor concerten, theater, musea, ... binnen de grote vrijetijdsagenda van UitinVlaanderen. Het UiTX-label gaat ruimer dan alleen UiTPAS. In bijlage 4 vindt u een lijst van alle UiTX-activiteiten sinds 1 januari 2021 opgedeeld per provincie en per gemeente. In totaal werden 12073 activiteiten gelabeld. De evaluatie van deze actie wordt behandeld in de schriftelijke vraag nummer 415 van 7 september 2022 van Freya Perdaens.
7. De Lokale Vrijetijdsmonitor zal haar data en analyses in verschillende fases ontsluiten vanaf eind oktober-begin november 2022. Die fases zijn grosso modo vastgelegd volgens de acht thema's van de monitor, waarbij Infrastructuur als eerste ontsloten wordt. De lokale besturen zullen maandelijks een update ontvangen van de nieuwste rapporten in interactieve dashboards op de publieke website van de Lokale Vrijetijdsmonitor. Mijn administratie voorziet dat in de eerste helft van 2023 alle data over werkjaar 2021 gepubliceerd zullen zijn.

De lokale besturen werden in het voorjaar van 2022 opnieuw gevraagd om de eigen bevraging van de Lokale Vrijetijdsmonitor in te vullen. Dat gebeurde in een afgeschermd registratietool. De responsgraad was 95% met een actieve deelname van 87%. 9 steden en 29 gemeenten registreerden bij een laatste toezicht in september geen gegevens. In totaal werd de registratietool voor 57% ingevuld, verspreid over meer dan 1000 facultatieve invulvelden. Mijn administratie onderhield een nauw contact met alle 300 lokale besturen. Daaruit leidde ze af dat er grote verschillen zijn in welke data de steden en gemeenten relevant vinden. De data die zij relevant vinden voor een benchmark of voor de eigen evolutie, die vullen ze in, andere velden laten ze leeg.

In verhouding kent de provincie Antwerpen de meeste deelnemende lokale besturen (93% van de Antwerpse gemeenten), Vlaams-Brabant de minste (80% van de Vlaams-Brabantse gemeenten).

20 gemeenten die in 2018 wel deelnamen, namen niet deel in 2022. Eén centrumstad viel uit wegens tijdsnood: Roeselare, alsook één provinciale stad: Diest. Geschaald volgens inwonertal gaat het van groot naar klein over: Roeselare, Pelt, Herentals, Kapellen, Zottegem, Lievegem, Westerlo, Diest, Scherpenheuvel-Zichem, Landen, Tremelo, Lubbeek, Jabbeke, Alken, Ingelmunster, Hoeselt, Gooik, Drogenbos, Zuienkerke, en Mesen.

2 steden en 16 gemeenten hebben zowel dit jaar als in 2018 niets geregistreerd. Geschaald volgens het inwonertal gaat het onder deze niet-deelnemers van groot naar

klein: Houthalen-Helchteren, Tielt, Meise, Sint-Genesius-Rode, Herzele, Lille, Herselt, Wezembeek-Oppem, Kraainem, Zelzate, De Haan, Nieuwpoort, Boutersem, Wellen, Maarkedal, Linkebeek, Horebeke, en Herstappe.

Wat betreft de informatie, is het moeilijker globaal te zeggen wat niet ingevuld werd. De bevraging in de registratietool van de Lokale Vrijetijdsmonitor werd opgedeeld in acht aparte rubrieken. Ik deel met u het percentageaandeel van ingevulde rubrieken van hoog naar laag: Organisatie en samenwerking (79% van alle invulvelden), Infrastructuur (69% van alle invulvelden), Ondersteuning (65% van alle invulvelden), Aanbod en participatie Sport (56% van alle invulvelden), Aanbod en participatie Jeugd (55% van alle invulvelden), Inspraak (50% van alle invulvelden), Aanbod en participatie Cultuur (44% van alle invulvelden), en Medewerkers (37% van alle invulvelden). Harde tendensen van welke dieperliggende informatie het vaakst ontbreekt, zijn helaas niet mogelijk wegens de wisselende relevantiegraad.

BIJLAGEN

1. [Aantal UiTPASgemeenten per opstapjaar per regio – referentieregio](#)
2. [Aantal UiTPAS-houders per regio en woonplaats met of zonder voorkeurtarief](#)
3. [Aantal organisatoren die met UiTPAS werken per regio, per adres \(gemeente\) en type](#)
4. [Alle UiTX-activiteiten sinds 1 januari 2021 opgedeeld per provincie en gemeente](#)